

NOTAT

Bilag 7.2: Investeringsoplæg: TDU-faciliteter for biosolutions

26. januar 2026

1. Formål

Bestyrelsen skal tage stilling til en pulje med fokus på etablering af faciliteter til test, demonstration og udvikling (TDU) af nye proteiner til klimavenlige fødevarer.

Vejlsøvej 29
8600 Silkeborg
T: 3529 1700
@: deb@erst.dk
Erhvervsfremmebestyrelsen.dk

ERHVERVSMINISTERIET

Sag nr. 2025-12423

Det blev med regeringens og Folketingets *Aftaler om fordeling af forskningsreserve mv. i 2025* besluttet at afsætte 60 mio. kr. til etablering af faciliteter til test, demonstration og udvikling af nye proteiner til mere klimavenlige fødevarer i større skala, navnlig inden for teknologiområderne præcisionsfermentering og CO₂-til-protein. Puljen blev senere øget med 9 mio. kr. og blev udmøntet af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse i 2025.

Erhvervet efterspørger yderligere midler til området. Regeringen og Folketingets partier har derfor med *Aftaler om fordeling af forskningsreserve mv. i 2026* besluttet at tilføre 100 mio. kr. til, at Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse i 2026 kan udmønte en tilsvarende pulje til etablering eller udvidelse af TDU-faciliteter til udvikling af biosolutions inden for teknologiområderne "mikroalger til protein og lipider" samt "fermentering af mikrobielle fødevarer" (herunder præcisionsfermentering). Disse teknologiområder er i en tværministeriel teknologiscreeningproces vurderet til at have særligt potentiale for at bidrage til Danmarks 2030-2035 klimamål, og vurderes til at have erhvervs-mæssigt potentiale i Danmark. Indsatsen vil bidrage til at give danske SMV'er og iværksættere bedre muligheder for at teste løsninger inden for biosolutions.

2. Ophæng i bestyrelsens strategi

Indsatsen understøtter bestyrelsens strategi og målet om at fremme danske styrkepositioner, særligt inden for grøn omstilling og ny teknologi. Der er store potentialer inden for biosolutions, som er en samlebetegnelse for teknologier inden for en række sektorer, der udnytter naturens egne mikrobiologiske processer i bakteriekulturer, enzymer, proteiner mv. til at omdanne biomasse eller sidestrømme fra anden produktion til fx fødevarer og alternativer til kemikalier, som kan anvendes i landbruget og industrien.

Internationale prognoser spår det globale marked for biosolutions til at vokse markant de kommende år. Den forventede markedsvækst skyldes bl.a., at biosolutions-produkter i de fleste tilfælde er langt mere klima- og miljøvenlige end konkurrerende produkter, som er fremstillet vha. traditionel teknologi. Teknologierne er under udvikling i Danmark, men der vurderes ikke at være tilstrækkelig adgang til TDU-faciliteter for biosolutions i Danmark i dag, hvorfor virksomheder ofte søger efter at udvikle og teste deres løsninger i udlandet. Bestyrelsen kan derved med sin investering bidrage til at accelerere udviklingen af et spirende teknologiområde, hvor Danmark har gode forudsætninger for at opnå stærk international konkurrenceevne.

I nærværende investeringsoplæg er fokus på etablering af TDU-faciliteter til nedenstående teknologiområder, der kan bidrage til en bæredygtig og resourceeffektiv fødevarerproduktion.

- *Mikroalger til protein og lipider:* Mikroalger bruges i dag primært som kost- og fodertilskud, men har dog potentiale til at levere protein og fedtstoffer til resourceeffektiv og bæredygtig fremstilling af madvarer. Dette sker ved, at mikroalgerne dyrkes fotoautotroft (vha. fotosyntese), heterotroft (uden lys og CO₂, men vha. organisk kulstof) samt mixotroft (hvor lys, CO₂ og organisk kulstof udnyttes på samme tid)
- *Fermentering af mikrobielle fødevarer (herunder præcisionsfermentering):* Ved fermentering omsætter levende celler (fx bakterie- og svampoceller eller dyre- og planteceller) et substrat (fx reststrømme fra landbruget eller industrien) til et produkt. Der kan fx være tale om fermentering af mikroorganismer til fremstilling af produkter som lægemidler eller fødevarer. Fermentering af mikrobielle fødevarer kan derfor være en potentiel stor bidragsyder til reduktion af CO₂

3. Bestyrelsens strategiske valg

3.1 Oplæg til indhold og målgruppe

Målgruppe

Denne investerings slutbrugere vil navnlig være SMV'er og iværksættere inden for biosolutions. Potentielle ansøgere til tilskud vil være danske virksomheder, forskningsinstitutioner (universiteter eller GTS'er) eller fonde, som ønsker at etablere TDU-faciliteter, der kan komme en bred vifte af virksomheder, herunder SMV'er, der er klar til at opskalere deres produkter, til gavn.

Aktiviteter og virkemidler

Det foreslås, at bestyrelsen beslutter, at midlerne udmøntes til etablering eller udvidelse af faciliteterne og dermed ikke til drift, efterfølgende test, indledende afklaringsarbejde, workshops, partnerskabsopbygning o.l. Dette vil fokusere størst muligt beløb til selve faciliteten og vil derudover sikre sammenhæng med bestyrelsens øvrige indsatser på området, idet efterfølgende adgang til faciliteterne vil kunne støttes gennem eksisterende tilbud.

3.2 Oplæg til resultater og effekter

Indsatsen bidrager til, at klimateknologiske iværksættere og SMV'er får bedre adgang til den nødvendige testkapacitet. Den på nuværende tidspunkt

manglende kapacitet har den konsekvens, at danske virksomheder søger mod udlandet for at teste deres løsninger, og Danmark går glip af arbejdspladser og vækst. Ved at etablere flere testfaciliteter i Danmark får iværksættere og SMV'er mulighed for at teste deres løsninger på danske testfaciliteter og dermed blive i stand til at markedsintroducere nye innovative klimavenlige fødevarer.

Målsætninger	Indsatsens bidrag til bestyrelsens målsætninger
Understøtte virksomhedernes omstilling	TDU-faciliteterne kan bidrage til SMV'ernes udvikling inden for teknologiområderne "mikroalger til protein og lipider" samt "fermentering af mikrobielle fødevarer" (herunder præcisionsfermentering) ved, at SMV'er og store virksomheder får mulighed for i højere grad at teste, validere og skalere deres biosolutions-produkter i Danmark, hvilket skaber øget vækst og produktivitet i flere SMV'er og hos iværksættere.
Fremme danske styrkepositioner	Indsatsen bidrager til at styrke biosolutions-området, som kan betragtes som en spirende styrkeposition i Danmark. Indsatsen understøtter derudover de virksomheder, som i højere grad ønsker at benytte klimavenlige alternativer i deres produktion. Etableringen af faciliteterne skaber derfor bedre forudsætninger for, at SMV'er inden for biosolutions kan udvikle og teste nye løsninger, som på længere sigt øger SMV'ernes omsætning og eksportmuligheder.
Tilbyde indsats for hele landet	Investeringen vil forbedre den generelle testkapacitet i hele Danmark.

3.3 Oplæg til indsatsens økonomi

Indsatsen har en ramme på 100 mio. kr. decentrale erhvervsfremmemidler.

3.4 Oplæg til forenklingstiltag i indsatsen

På grund af indsatsens fokuserede indhold kan indsatsen tilrettelægges enkelt og effektivt for alle involverede med følgende forenklingstiltag:

Forenklingstiltag	Tiltagens forventede effekt på brugeroplevelsen
Fokus på etablering af faciliteter	Det foreslås, at der udmøntes midler til etablering og udvidelse af faciliteter samt aktiviteter direkte relateret hertil, hvorfor udgifterne til de konkrete indkøb vil være de primære udgifter, der skal dokumenteres i bevillingerne. Dette er markant enklere end fx også at skulle dokumentere væsentlige lønudgifter/tidsforbrug.
Højt minimumsstøttebeløb	Der foreslås et minimumsstøttebeløb på 25 mio. kr. Dette niveau er fastsat på baggrund af sekretariatets erfaringer fra den tidligere pulje, hvor der også er fastsat et minimumsstøttebeløb på 25 mio. kr. Dette for at sikre kritisk masse i de enkelte faciliteter, og fordi det vurderes at reflektere erhvervets efterspørgsel, interessenters input og den politiske intention bag midlerne.

Fravigelse af DEM-bekendtgørelsen	Bestyrelsens hensigt med puljen forudsætter en fravigelse af DEM-bekendtgørelsens § 19, stk. 3, så bestyrelsen kan støtte hele anskaffelsesudgiften fremfor kun anlægsskrivningerne i projektperioden. Denne fravigelse blev også anvendt i første runde af puljen i 2025.
Fravigelse af krav om midtvejsevaluering	Det foreslås at fravige kravet om midtvejsevaluering, da projekterne udelukkende kommer til at indebære etablering eller udvidelse af faciliteter, og derfor vil en midtvejsevaluering ikke give værdifuld indsigt i projektets resultatskabelse. Flere midler anvendes i stedet til selve anlæggene frem for midtvejsevaluering.

3.5 Oplæg til udvælgelse af ansøgninger

3.5.1 Krav til ansøgninger

Oversigt over krav	
Økonomi	Der lægges op til, at den maksimale støtteprocent kan udgøre op til 50 pct. af det samlede projektbudget. Den endelige støtteprocent afhænger dog af statsstøtteløsningen og kan blive lavere end 50 pct. Sekretariatet foreslår, at bestyrelsen stiller krav til ansøgere om at søge minimum 25 mio. kr. i støtte. Dette skal sikre kritisk masse i støttede faciliteter. Det foreslås derudover, at der kan tilføres op til 15 pct. ekstra til puljen i tilfælde af, at der indkommer ekstraordinært mange kvalificerede ansøgninger, og der ansøges for mere end den afsatte ramme.
Geografi	Der stilles ingen særskilte krav om geografi.
Potentielle ansøgere	Som følge af statsstøttereglerne stilles krav om, at ansøgere skal gøre de etablerede TDU-faciliteter tilgængelige via brugerbetaling og til markedsvilkår for en bredere målgruppe, herunder virksomheder og i særdeleshed danske SMV'er.
Projektperiode	Projektperioden starter ved tidspunktet for udstedt tilsagn (tidligst september 2026) og varer, indtil faciliteten er etableret – dog med seneste slutdato den 31. december 2029.
Statsstøtte	Hvis der er statsstøtte i et ansøgt projekt, skal støtten håndteres under gruppefritagelsesordningens artikel 26 vedrørende investeringsstøtte til forskningsinfrastruktur, gruppefritagelsesforordningens artikel 26 a vedrørende investeringsstøtte til forsøgs- og afprøvningsinfrastruktur eller reglerne om de minimis-støtte. Efter artikel 26 kan den maksimale støtteintensitet udgøre op til 50 pct., og efter artikel 26 a udgør støtteintensiteten max. 25-50 pct. Efter reglerne om de minimis-støtte kan en virksomhed modtage maksimalt 300.000 EUR over tre år. Lønudgifter kan støttes i begrænset omfang og afhænger bl.a. af statsstøttereglerne i det omfang, de finder anvendelse.
Kommunikation	Alle tilsagn vil indeholde krav til den virksomhedsrettede kommunikation af tilbud, og tilsagnsmottager har ansvaret for, at alle virksomhedsrettede indsatser kommunikeres under et samlet kommunikationskoncept, der skal bidrage til at skabe genkendelighed og sammenhæng for virksomhederne. Det indebærer bl.a.,

at tilbud i projektet skal formidles under det samlede brand Virksomhedsudvikling Danmark og oprettes som tilbud på Virksomhedsguiden. Vilkåret vil fremgå af tilsagnsbetingelserne og/eller guidelines stillet til rådighed af Erhvervsstyrelsen.

3.5.2 Kriterier til at vurdere ansøgninger

De indkomne ansøgninger foreslås vurderet ud fra kravene og udvælgelseskriterierne nedenfor. Ved gennemgangen af ansøgningerne vil der blive lagt vægt på alle elementer i udvælgelseskriterierne, som scores på en 6-trinsskala med trinnene 0, 2, 4, 6, 8 og 10. På baggrund heraf udregnes en score for hvert udvælgelseskriterium og en samlet vægtet score baseret på vægtningerne nedenfor. For at komme i betragtning til tilsagn skal en projektansøgning opnå en samlet score på mindst 6,5 point og mindst 5,0 på hvert kriterium.

Vurderingskriterier	Vægt
Resultater og effekter	50 pct.
Der lægges vægt på:	
- I hvilket omfang ansøger har redegjort for facilitetens teknologi og teknologiens modenhed (TRL-niveau). Ansøger skal redegøre for, at der etableres eller udvides en facilitet til test, demonstration og udvikling enten inden for mikroalger til protein og lipider eller en fermenteringsfacilitet til fermentering af mikrobielle fødevarer (herunder præcisionsfermentering). Ansøgninger med højere TRL-niveau vurderes mere positivt end ansøgninger med lavt TRL-niveau. - I hvilket omfang ansøger formår at opstille en realistisk effektkæde, der sandsynliggør, at den støttede TDU-facilitet vil lede til, at SMV'er, der er klar til at validere, demonstrere, opskalere og/eller kommercialisere deres løsninger, snarest muligt får mulighed for dette gennem adgangen til faciliteten. Effektkæden kan underbygges ved fx at fremsende målgruppeanalyser, evalueringer eller beskrivelser af konkrete SMV'ers brug af faciliteten, så facilitetens værdi for SMV'erne er sandsynliggjort. - At ansøger kan fremlægge en plan for den fremtidige drift og forretningsmodel for faciliteten efter den ansøgte projektperiode, herunder sikre, at faciliteten gøres tilgængelig for SMV'er og bidrager til at mindske barriererne for SMV'ers testmuligheder. Det vil i den forbindelse blive vægtet positivt, hvis ansøger vedlægger en liste over virksomheder, som har tilkendegivet, at de vil gøre brug af faciliteten.	
Gennemførlighed	40 pct.
Der lægges vægt på:	
- At ansøger har en realistisk tidsplan, risikovurdering samt et kendskab til udbuddet af nødvendige komponenter, delsystemer mv. på markedet, der sandsynliggør, at projektet kan gennemføres som beskrevet. - At der er lagt en velunderbygget plan, herunder for at opnå de tilladelser, miljøgodkendelser og lignende, som er nødvendige for at etablere faciliteten, og at facilitetens geografiske placering er bekendt og velbeskrevet.	

Med andre ord vil ansøgningen opnå en mere positiv vurdering, jo længere ansøger er i processen. ■ I hvilken grad projektets private medfinansiering er forpligtet eller sand-synliggjort. Det vurderes positivt, jo større en del af medfinansieringen, der er privat, og jo mere forpligtet, den er.	
Forenkling og sammenhæng	10 pct.
Der lægges vægt på: ■ At ansøger har forholdt sig til øvrige relevante faciliteter og indsatser på området samt godtgjort, hvordan projektet supplerer disse med henblik på sikring af synergi og merværdi, herunder bl.a. i forhold til allerede eksisterende danske TDU-faciliteter, fx i regi af erhvervsfyrtårnet for biosolutions. ■ At der ikke skabes overlap ift. allerede eksisterende faciliteter, medmindre der kan dokumenteres flaskehalsproblemer pga. begrænset kapacitet. ■ At de støttede TDU-faciliteter indgår i synergi med ansøgers eller ansøgers partneres eksisterende kapacitet og kompetencer.	

3.5.3 Metode til fordeling af midler

Det foreslås, at midlerne fordeles fra toppen til de ansøgninger, der scorer flest point. Det betyder, at hvis den bedste ansøgning søger hele puljen, så udstedes der kun ét tilsagn, og dermed etableres kun én facilitet. Ansøgere under minimumsgrænsen vil modtage afslag.

4. Videre proces

Annoncering sker umiddelbart efter bestyrelsens godkendelse af nærværende investeringsoplæg. Det forventes, at bestyrelsen træffer beslutning om tildeling af midlerne på mødet i september 2026, hvorefter tilsagn udstedes inden årets udgang.